

Símennt

**Samtök fræðslu- og
símenntunarmiðstöðva**

Símennt, samtök fræðslu- og símenntunarmiðstöðva

Valgeir Magnússon, formaður

Menntun og fræðsla - tækifæri og leiðir

Símennt

Samtök fræðslu- og
símenntunarmiðstöðva

1. Miðstöð símenntunar á Suðurnesjum

- 1.1. Reykjanesbær

2. Mímír-símenntun

- 2.1. Reykjavík – Höfðabakki
- 2.2. Reykjavík – Öldugata

3. Framvegis – miðstöð símenntunar

- 3.1. Reykjavík – Skeifan

4. Símenntun Vesturlands

- 4.1. Borgarnes
- 4.2. Akranes
- 4.3. Ólafsvík
- 4.4. Grundarfjörður
- 4.5. Stykkishólmur
- 4.6. Búðardalur

5. Fræðslumiðstöð Vestfjarða

- 5.1. Ísafjörður
- 5.2. Patreksfjörður
- 5.3. Hólmavík

6. Farskólinn - miðstöð símenntunar á Norðurlandi vestra

- 6.1. Sauðárkrókur
- 6.2. Hvammstangi
- 6.3. Blönduós
- 6.4. Skagaströnd

7. SÍMEY

- 7.1. Akureyri
- 7.2. Dalvík
- 7.3. Fjallabyggð

8. Þekkingarnet Þingeyinga

- 8.1. Húsavík
- 8.2. Þórshöfn
- 8.3. Raufarhöfn
- 8.4. Kópasker
- 8.5. Mývatnssveit
- 8.6. Laugar
- 8.7. Bárðardalur

9. Austurbrú

- 9.1. Egilsstaðir
- 9.2. Reyðarfjörður
- 9.3. Neskaupstaður
- 9.4. Djúpipogur
- 9.5. Vopnafjörður
- 9.6. Seyðisfjörður

10. Fræðslunet Suðurlands

- 10.1. Selfoss
- 10.2. Hvolsvöllur
- 10.3. Vík
- 10.4. Höfn
- 10.5. Hella
- 10.6. Kirkjubæjarklaustur
- 10.7. Reykholt

11. Víska

- 11.1. Vestmannaeyjar

Framhaldsfræðsla

- Auk þess að vera menntaúrræði hefur framhaldsfræðslan verið mikilvægt félagslegt úrræði stjórnvalda til að tryggja jöfnuð til námstækifæra sbr. lög um mannréttindi
 - (sjá t.d. 26, grein Mannréttindayfirlýsingu Sameinuðu þjóðanna og Marakesh samþykktina 2022).
- Símenntunarmiðstöðvar eru í raun samfélagsleg auðlind sem reknar eru til almannaheilla án hagnaðarsjónarmiða.
 - Miðstöðvarnar eru í flestum tilvikum stofnaðar upp úr sjálfsprottu samstarfi aðila atvinnulífsins og sveitarfélaga í hverju héraði og hvíla á afar traustum samstarfsgrunni þessara aðila.
 - Fræðsluaðilar þessa kerfis mynda þjónustunet um allt land sem veitir fólki á landsbyggðinni jöfn tækifæri á við höfuðborgarsvæðið til þess að sækja sér framhaldsfræðslu.
 - Mikilvægt er því að taka ríkt tillit til byggðasjónarmiða í endurskoðun á framhaldsfræðslunni.

Annað tækifæri til náms

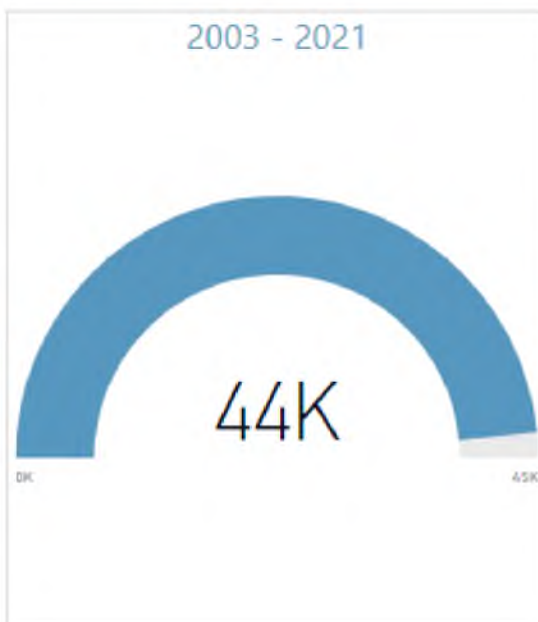
- Framhaldsfræðslan hefur í gegnum árin verið farvegur þúsunda einstaklinga í atvinnulífinu aftur inn í skólakerfið í samstarfi við hið opinbera, starfsmenntasjóði og aðila vinnumarkaðarins, t.d.
 - með því að sækja nám í vottuðum námsleiðum sem meta má til eininga í framhaldsskólum og/eða háskólabrúum.
 - með því að fara í gegnum raunfærnimat og fá viðurkenningu á fyrri reynslu og þekkingu til styttingar náms.
 - með því að styrkja stöðu sína á vinnumarkaði og sækja vinnustaðanáms með raunfærnimati á móti viðmiðum atvinnulífsins.
- Í endurskoðun á lögum er mikilvægt að tryggja áfram tilgang kerfisins um að veita fullorðnu fólki með stutta formlega skólagöngu annað tækifæri til náms.
 - Um er að ræða fullorðið fólk sem hafi ekki náð að nýta „rétt“ sinn í kerfinu á „réttum“ tíma af ýmsum ástæðum, m.a. félagslegum, námslegum, fjárhagslegum.

Mælaborð

NÁMSLEIÐIR

FJÖLDI EINSTAKLINGA SEM LOKIÐ HEFUR NÁMI

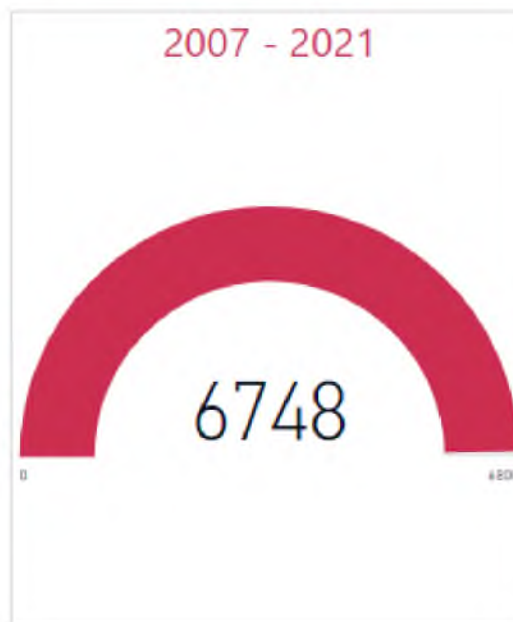
2003 - 2021

RAUNFÆRNIMAT

FJÖLDI ÞÁTTAKENDA SEM LOKIÐ HAFU MATI

2007 - 2021

NÁMS- OG STARFSRÁÐGJÖF

FJÖLDI VIÐTALA

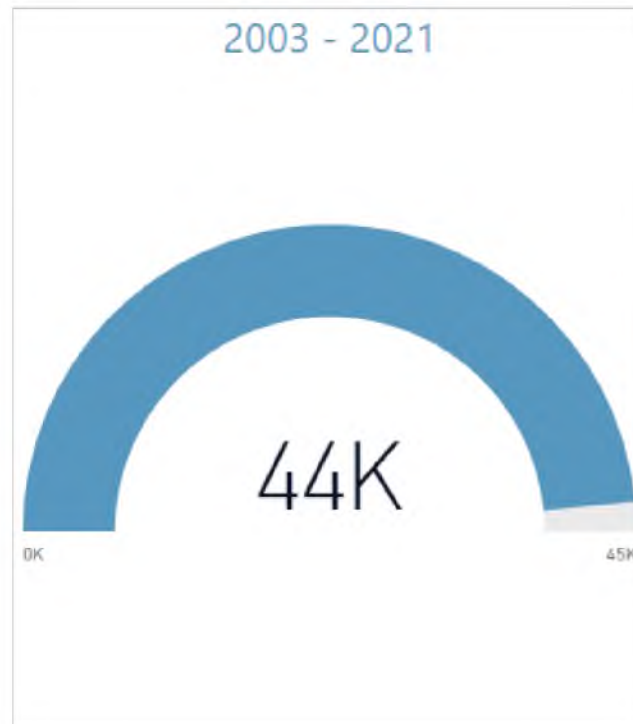
2006 - 2021

Námsleiðir

NÁMSLEIÐIR

FJÖLDI EINSTAKLINGA SEM LOKIÐ HEFUR NÁMI

[Back to report](#)

FJÖLDI EFTIR LANDSHLUTA

Landshluti

Alls luku námi

Höfuðborgarsvæðið 20357

Suðurland 8791

Norðurland 7650

Vestfirðir 2458

Austurland 2258

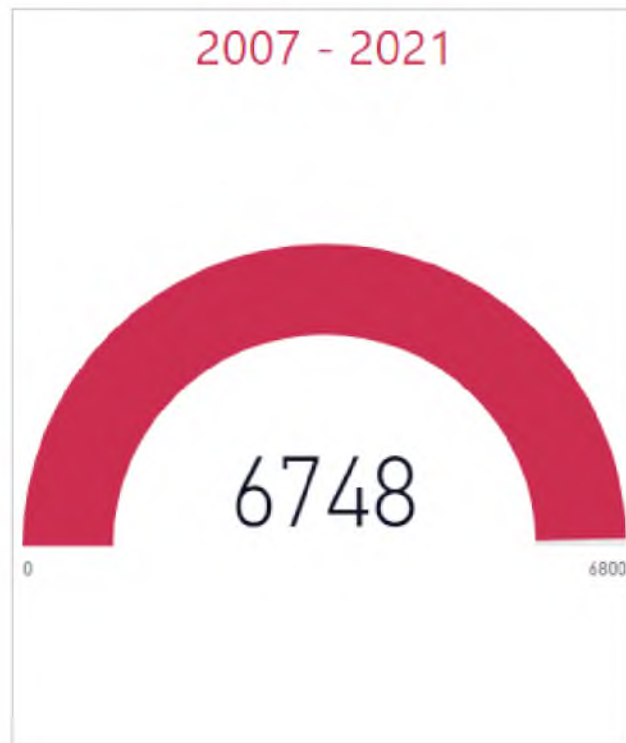
Vesturland 2079

Total 43593

Raunfærnimat

RAUNFÆRNIMAT

FJÖLDI ÞÁTTTAKENDA SEM LOKIÐ HAFAR MATI

[Back to report](#)

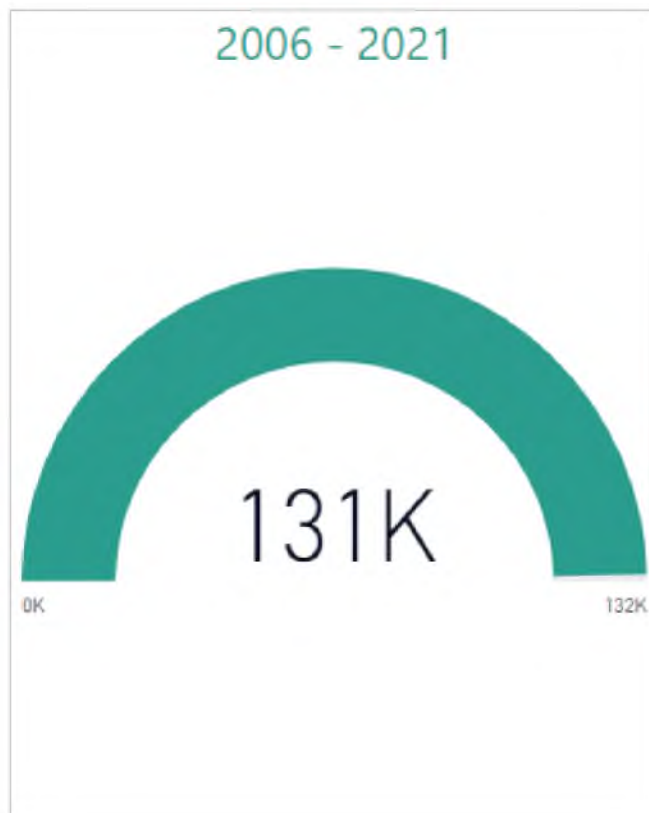
FJÖLDI EFTIR LANDSHLUTA

Landshluti	Fjöldi
	83
Austurland	97
Höfuðborgarsvæðið	4602
Norðurland	546
Suðurland	987
Vestfirðir	155
Vesturland	278
Total	6748

Náms- og starfsráðgjöf

NÁMS- OG STARFSRÁÐGJÖF

FJÖLDI VIÐTALA

Landshluti	Fjöldi viðtala
Vesturland	7273
Vestfirðir	5515
Suðurland	27358
Norðurland	18782
Höfuðborgarsvæðið	66973
Austurland	4874
	320
Total	131095

Styrkleikar framhaldsfræðslunnar hjá símenntunarmiðstöðvum

- Góð tengsl við vinnumarkaðinn
 - enda er framhaldsfræðslukerfið smíðað utan um hann og fullorðið fólk innan hans, sem hefur litla formlega menntun.
- Fagaðilar á sviði fullorðinsfræðslu
- Reglulegar gæðaúttektir
- Starfa á landsvísu, byggðasjónarmið
- Mikill sveigjanleiki
 - Framhaldsfræðslukerfið getur brugðist hraðar við samfélagsbreytingum heldur en formlega skólakerfið og þannig aðlagað sig hraðar að breytingum á vinnumarkaði. Þetta hefur sýnt sig margoft, m.a. þegar þrengingar verða á vinnumarkaði.

Tengsl við atvinnulífið

Í lögum um framhaldsfræðslu, (27/2010), er framhaldsfræðsla skilgreind sem...

- ... hvers konar nám, úrræði og ráðgjöf sem er ætlað að mæta þörfum einstaklinga með stutta formlega skólagöngu að baki og er ekki skipulagt á grundvelli laga um framhaldsskóla eða háskóla.

Þar segir einnig um tilhögun framhaldsfræðslu...

- ... að hún skuli miða við þarfir einstaklinga til virkrar þátttöku í samfélaginu, fyrirtækja og atvinnulífs.
 - ... Að jafnaði skuli námsframboði háttað þannig að hægt sé að leggja stund á nám samhliða atvinnuþátttöku.
... Haft skal samráð við heildarsamtök launafólks og atvinnurekenda um framkvæmd laga þessara og er ráðherra heimilt að fela stofnunum eða félögum á þeirra vegum verkefni er tengjast framkvæmd þeirra, sbr. 15. gr.
-

Endurskoðun á lögum – áherslur Símenntar

Viðhalda og lögbinda hlutverk og netverk símenntunarmiðstöðvanna í SÍMENNT.

Festa í lögum svæðisbundnar skyldur og þjónustu.

Skýra hlutverk aðila í kerfinu; SÍMENNT, FA, Fræðslusjóðs.

Efla grunnfjármögnun FA og símenntunarmiðstöðvar samhliða auknum skyldum.

Skilgreina hvað er að vera óhagnaðardrifinn fræðsluaðili.

Fræðslusjóður

- Of lítið fjármagn í framkvæmdar framhaldsfræðslu.
 - Markhópurinn hefur stækkað með tilkomu innflytjenda sem eru orðinn mjög stór hluti af markhópi okkar.
 - Mælingar á stærð hópsins taka bara mið af 25 ára og eldri. Ósýnilegi hópurinn, 18 ára til 25 ára eru stór.
- Reglur þarf að endurskoða til að þær hefti ekki eðlilega þróun málaflokksins.

Íslenskukennsla fyrir útlendinga

- Þúsundir innflytjenda sækja á hverju ári þjónustu hjá símenntunarmiðstöðvum innan Símenntar.
- Nálægð þessa nets er mikil við markhóp, vinnumarkaðinn og þau úrræði sem eru í boði eða þörf á.
- Dýrmæt þekking og reynsla af kennslu og ráðgjöf fyrir innflytjendur, sem og þátttöku í ýmsum þróunarverkefnum sem varða aðlögun og færni innflytjenda.
- Mat á raunfærni einstaklinga til styttingar á námi eða ýmiss konar starfsréttinda.
- Íslenskukennsla fyrir útlendinga og ýmiss konar samfélagsfræðsla, oft í samstarfi við vinnumarkaðinn.
- Þétt net náms- og starfsráðgjafa með mikla reynslu af þörfum markhópsins; náms- og starfsráðgjöf, hópráðgjöf, rafræn ráðgjöf og ráðgjöf með túlkajónustu.
- Símenntunarmiðstöðvar fá víðtækara hlutverk við að mæta ákalli um aukinn stuðning til handa innflytjendum á Íslandi enda liggur hjá þeim gríðarleg þekking á málaflokknum.

Tækifæri

- Skýr heildstæð stefna aðila vinnumarkaðarins í málefnum innflytjenda.
- Skýr heildstæð stefna hjá stjórnvöldum varðandi aðlögun innflytjenda að íslensku samfélagi og greiða þeim leið í nám, þ.á.m. íslenskukennslu og að fá menntun, reynslu og þekkingu metna hér.
- Endurskoða umgjörð íslenskukennslunnar (12 ára gömul námskrá, skortur á fjölbreyttu kennsluefni, fjárframlög til aðeins eins árs í senn o.s.frv.).

Fjármagn

- Auka þarf fjárframlög til íslenskukennslu útlendinga
 - Mikill niðurskurður árið 2010 sem hefur ekki verið bætt að fullu síðan.
 - Fjármagn í takti við fjölgun innflytjenda á Íslandi.
- Endurskoða þarf kostnaðarþátttöku einstaklinga.
 - Erum langt á eftir öðrum norrænum þjóðum þar sem einstaklingar eiga kost á ókeypis tungumálanámi með það að leiðarljósi að varða þeim leið inn í samfélagið.
 - Nú þurfa einstaklingar að greiða 40-50 þúsund kr. fyrir hvert námskeið sem er 40 klukkustundir hvert (stigin eru sex talsins) og því fáir sem ná mikilvægri samfellu í náminu.
- Þá hefur fjárskortur frá hinu opinbera hindrað eðlilega samfellu í náminu
 - Fjármagn uppurið á haustin og framboð námskeiða eftir því.
 - Eins eru fjárframlög frá hinu opinbera til íslenskunámskeiða aðeins til eins árs í senn og er það ákveðin hindrun fyrir þróun málaflokksins.

Ábendingar

- Starfsþróun kennara.
 - Auka þarf fagmennsku og gæði í kennslu.
 - Skortur er á kennurum.
 - Kennarar eru verktakar.
- Samfella í námi.
 - Tryggja þarf jafnræði til náms og samfelli í námi.
 - Endurskoða þarf kostnaðarþátttöku einstaklinga.
 - Tryggja þarf þróun málaflokksins.
- Skilgreindur hæfniramma.
 - Auka þarf samræmi hjá fræðsluaðilum í framboði námskeiða og mat á árangri.
 - Endurskoða þarf námskrár og tengja við hæfniprep Evrópska tungumálarammans.

Ábendingar - frh.

- Kennsluefni.
 - Endurskoða þarf námsefni, tryggja fjölbreytni í kennslu.
 - Gera þarf ráð fyrir sérhæfðri kennslu í minni hópum fyrir ákveðna nemendahópa.
- Fjölmenningarlegt lærdómssamfélag.
 - Auka þarf fjölbreytni í framboði námskeiða og stuðla að virkni í íslensku samfélagi.
 - Tryggja þarf þátttöku vinnumarkaðarins við að efla íslenskukunnáttu innflytjenda.
- Gæðakröfur til fræðsluaðila.
 - Viðmið um gæði fræðslu þurfa að vera skýr og fræðsluaðilar að uppfylla gæðakröfur um fræðslu.
- Mat á fyrri menntun og/eða þekkingu.
 - Auka þarf upplýsingagjöf um möguleika á viðurkenningu menntunar, sem og raunfærnimati.

Leiðir og tækifæri til að efla íslenskukennslu

1. Miðlæg ráðgjöf og þróun málaflokksins.
2. Fagnámskeið fyrir kennara á námskeiðum í íslensku fyrir útlendinga.
3. Stefna um skilgreinda hæfni aðfluttra í íslensku og kostnaðarpátttöku hins opinbera.
4. Skilgreina hæfniramma fyrir málaflokkinn.
5. Samræmt stöðumat og hæfnimat.